Yerli Malı Haftası Şiirleri: Tutum, Emek ve Yerli Üretim (Kamu Malı, Tam Metin)

14 eserin tam metni · Hepsi kamu malıdır, serbestçe yazdırılıp paylaşılabilir.

1. Ağustos Böceği ile Karınca — Tevfik Fikret
2. Velinimet — Ömer Seyfettin
3. Vatan — Ziya Gökalp
4. Ey Genç Çiftçi — Mehmet Emin Yurdakul
5. Çiftçilik — Mehmet Emin Yurdakul
6. Demir — Mehmet Emin Yurdakul
7. Demirci — Mehmet Emin Yurdakul
8. Zanaat — Mehmet Emin Yurdakul
9. Çömlekçi — Mehmet Emin Yurdakul
10. Örs Başında — Mehmet Emin Yurdakul
11. Bahtiyarlık — Mehmet Emin Yurdakul
12. Para — Mehmet Emin Yurdakul
13. Bize Diyorlar ki — Mehmet Emin Yurdakul
14. Bırak, Yapma — Mehmet Emin Yurdakul

PDF Kitaphane · https://pdfkitaphane.com/yerli-mali-haftasi-tutum-ve-emek-siirleri/

Ağustos Böceği ile Karınca

Tevfik Fikret

Karıncayı tanırsınız:
Minimini bir hayvandır,
Fakat gayet çalışkandır,
Gayet tutumludur, yalnız
Pek hodkâmdır; bu bir kusur:
Hodkâm olan zâlim olur.
Bir gün ağustos böceği
Tembel tembel ötüp durmak
Netîcesi aç kalarak,
Karıncadan göreceği
Burûdete bakmaz, gider,
Bir lokma şey ricâ eder,
Der ki: — Acıyınız bize,
Çoluk çocuk evde açız;
İânenize muhtâcız.
Karınca bir yüreksize
Lâyık huşûnetle sorar:
— Aç mısınız?.. Ya o kadar
Uzun, güzel günler oldu;
O günlerde ne yaptınız?
Böcek inler: — Açız! Açız!
Bakın, benzim nasıl soldu;
O günlerde gülen, öten,
Sazla sözle eğlenen ben
Bugün, bakın, ne hâldeyim!
Vallah açız, billah açız;
Hâlimize acıyınız!
Karınca eğlenir: — Beyim,
Şimdi de raks edin, ne var?
Yazın çalan kışın oynar!

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/agustos-bocegi-ile-karinca/

Velinimet

Ömer Seyfettin

«Aklı, insanin külahında bir çividir. Yumruk yemeden kafasının içine girmez...» Arnavut Meseli

Geçen gün hava ne güzeldi! Logaritmacı Hasan'la Hürriyet Tepesi'ne gittik. Bomonti'ye kadar uzandık. Daha kış uykusundan uyanmamış sisli Kâğıthane'ye, mavi mahmur Haliç'e yükseklerden baktık. Hasan hemen Lâle Devri'ne dair hikmetler yumurtlamağa başladı. Damat İbrahim Paşa'nın rakam bilmediğini, hesap hassasından mahrumluğunu, kırk iki isyanını (1) evvelden tahmin etmek şöyle dursun, hattâ kuşbaşı parçalandığı ana kadar anlayamadığını söylüyordu. - Hocam, bırak şu geçmişi! dedim, hâle bakalım. Bu yaz acaba buralarda eğlenebilecek miyiz? - Kâğıthane'de mi? - Evet. Kır düşmüş kalın kaşlarını kaldırdı. Parlak, siyah gözleri sanki derinlerden dışarı çıktı. Küçük, kalıpsız fesinin altında daha büyük görünen ağır kafasını salladı. - Sen deli olmuşsun! Dedi. - Niçin? - Ayol, bir kuzu, o eski devrin on lâle soğanından daha pahalı. Hasan, on beş sene evvel benim riyaziye hocamdı. Mektepten çıktıktan sonra arkadaşım oldu. Şimdi onunla konuşurken kübistlerin yaptığı tuhaf levhalar karşısında hissettiğimiz o «yarı-bedîî, yarı-hendesi» zevke benzer bir tat duyarım. Onun nazarında her şey vazıhtır: Mazi, hâl, istikbal.. Dimağının meçhule tahammülü yoktur. Riyazi mantığıyle en karışık, en mudil şeyleri hemen hallediverir. «İki kere iki dört» kadar katî hükümler verir. Sonra, aynı zamanda çekilmez bir nasihatçidir de... Neden bahsetseniz, sizin, yahut bahse kahraman olanın hayatına ait makul bir tarz bulur. Nasihat şeklinde bir prensip ortaya çıkarır. Yalnızca kızarır. Hâlbuki o'nca bütün hayat yanlıştır! Zira düşünüşünün sistemi tabiatta bulunmaz. Tabiatta onun kafasındaki mantık yoktur, hesap yoktur, rakam yoktur! Bununla beraber ben onun çok tuhaf görünen fikirlerini severim. Mücerret mefhumların haricî hakikat karşısında nasıl «Hacer-ı muallâk» gibi sallandıklarını seyretmek pek hoşuma gider. Bugün de İngilizlerin «amal-i erbaa» bilmediklerini söylüyordu. Muharebeyi uzatan sebep hep yanlış bir hesaptı! Ara sıra itiraz eder gibi görünüyor, tenha yolun esmeyen bir rüzgâr gibi serin serin duyulan temiz havasını kokluyordum. Karşımızdan bir otomobil geldiğini gördük. Şosenin kenarına çekildik. Bu, canlanmış büyük bir piyano kadar parlak, siyah, ihtişamlı bir arabaydı. Yanımızdan hızla geçti. Billur camlarının arkasındaki güzel kadınla genç erkeğin çehreleri tıpkı bir hayal gibi sakin duruyordu. Sonra keskin bir benzin kokusu... Arkamızdan bir ses geldi: - Hasan Bey! İkimiz de birden döndük. Otomobil durmuştu. Kesik bıyıklı esmer bir genç bize doğru gülerek koşuyordu. Ben kim olduğunu sormaya vakit bulamadım. Siyah paltosunun şıklığı, yakasındaki ağır «lutr»un parlaklığı, sanki beni manyetize etmişti. Geldi. Hasanın ellerinden tuttu. İki eliyle sarsarak sıktı. - Nasılsın velinimetim! - Çok iyi... - Ne arıyorsun buralarda? - Biraz hava alıyoruz, işte... Ben şaşırmıştım. Birdenbire Logaritmacı'nın ana tüyleri dökülmüş kahverengi paltosuna bakarak bu gencin nasıl velinimeti olabileceğini düşündüm. - Nasıl, bir milyon yapabildin mi? - Yapamadım vallahi... - Ey, şimdi ne kadarlıksın? - Ehemmiyetsiz vallahi... dört yüz bin liram var. Kulaklarıma inanamayacağım geldi. Hasan zaviyeleri görünen mustatil bir gülüşle çırpınıyordu.

Soğukkanlı: - Çalış, daha çalış! Dedi. - Çalışacağım. Sen, benim velinimetimsin. Sana ölünceye kadar minnettarım. - Estağfurullah. - Vallahi her yerde, herkese söylüyorum. Sen bana akıl vermeseydin, ben yine eskisi gibi sürünecektim. - Canım. Senin talihin varmış! Ben sana para yerine nasihat verdim. Bir söz söyledim. Bir sözden ne çıkar? - Bir söz amma, pîr söz... Hayretten aptallaştım. Dilim tutuldu. İlerde duran otomobilin arka penceresinde bir kadın hayalinin kımıldadığını fark ediyor, şık gencin Logaritmacı ile konuştuklarını dinliyordum. Kadın nişanlısıymış. Kimin nesi olduğunu söyledi: İstanbul'un en kibar, en eski, en yüksek bir ailesinin ismini işitiyordum. Otomobilini üç bin liraya almış... Susuyor, bakıyordum. Boyu uzundan biraz kısaydı. Yahut semizliğinden öyle görünüyordu. Gülerken azıdişlerinin platin kaplı olduğu gözüme çarptı. Esmer cildi, çok rahat içinde yaşayan her mesut zengininki gibi taptazeydi, parlaktı. İnce kaşlarının altında gülen gözlerinin içinde, vakıa büyük bir zekâ şulesi tutuşmuyordu. Fakat o kalın, o küt burun... Sahibinde tos vuracak bir koç azmi olduğunda şüphe bırakmıyordu. Hasan'la vedalaştı. Bana da başıyla bir selâm verdi. Bekleyen otosuna hızla yürüdü. Arkasından bakıyorduk. Ben hâlâ kendimi toplayamıyor, bir şey soramıyordum. Oto büyük bir gürültü ile kaçtı. - Bu kim? dedim, sen bu dört yüz bin liralık adamın nasıl velinimeti oluyorsun? - Anlatayım. Diye güldü. Tenha şosede deminki gibi, yine yavaş yavaş yürümeye başladık. - Riyaziyede olduğu gibi hayatta da bazı mütearifeler vardır. Doğruluklarına hiç şüphe yokken yine kimse iltifat etmez. Meselâ «herkes kendi işini kendi kendine görürse, kimsenin kimseye ihtiyacı kalmaz!» - Allahaşkına hikmeti bırak, diye yalvardım, bu zengin kim, onu anlat. - İşte onu söyleyeceğim. - Söyle bakalım. - Bu genç, benim, Selanik'teyken uşağımdı! Dedi. Durdum, bir adım geri attım. - Uşağın mıydı? Diye haykırdım. Logaritmacı her vakitki soğukkanlılığıyle, elleri arkasında, yürüyerek cevap verdi: - Evet, uşağımdı. Ben Balkan Harbi'nden sonra İzmir'e gitmiştim. Bir sene sonra İstanbul'a geldim. Bir gün Meserret Oteli'nin önünden geçiyordum. Bir de baktım bizim Ahmet... öpmek için elime sarıldı, üstü başı dökülüyordu. Ne yaptığını sordum. «Hiç, dedi, boştayım.» Sonra sıkılarak benden bir mecidiye istedi. Tekrar niçin, ne sebeple para vereceğimi sordum. «Vallahi iki gündür açım, bari beş kuruş ver. Bugün karnımı doyurayım.» Dedi. O vakit düşündüm. Bu çocuk da birçok muhacirler gibi serserileşmişti. İnceden inceye istintaka çektim. «iki gün evvel karnını doyuracak paran var mıydı?» diye sordum. «Evet» dedi.. Üç gün evvelisinden bir gün sonra aç kalacağını niçin düşünmediğini, sordum. Cevap vermedi, yere baktı. O vakit ona Koton'u hatırlattım. - Koton ne? Diye sordum. - Koton, benim Selanik'teki küçük köpeğimin adı... Bu köpekte en bariz, en kuvvetli seciye «istikbal endişesi» idi. Kendine verilen kemiklerin beşte birini bile yemez, gider, bahçenin tarhlarına gömer, saklardı. Evet, en bol, en neşeli zamanda bile «yarın» kendisine bir şey veremeyeceğimiz ihtimalini aklından çıkarmaz, hep «yarın»ı düşünürdü. Kemikleri saklamak için çiçekleri, tarhları bozuyordu. Çok dövdük, azarladık. Bir türlü bu endişesinden vazgeçiremedik. Ahmet'e: «Senin Koton kadar hissin yok muydu?» dedim. Utandı, başını daha beter eğdi, önüne baktı. Cebimden bir kart çıkardım. Eyüp'te bir ip fabrikasının müdürü sınıf arkadaşımdı. Ona bir tavsiye yazdım. «Al bunu, götür. Çalış, para kazan, ye... Kimseden para isteme!» dedim. Teşekkür etti. Amma yine yakamı bırakmadı. «Bari iki kuruş verin. Şimdi ekmek peynir alayım. Açlıktan ölüyorum.» Azıcık daha verecektim. Elimi cebime götürdüm. Birdenbire bu lüzumsuz merhametle kuvvetli bir gencin azmini kıracağımı düşündüm. Evet, sırf

merhametle yapılmış bir muavenet, halis bir cinayetten başka bir şey değildir. Kime acıyıp «bir sâyin mukabili olmayarak» muavenet edersek, onun azmini, iradesini dumura uğratıyoruz demektir. Elimi hızla cebimden çektim. «Şuradan sap, soluna ilk gelen sokağa gir. Biraz yürü. Orada Kosova Oteli vardır. Sahibi ahbabımdır. Benden selâm söyle, de ki: «Ben şimdi bütün oteli süpürmeğe, yıkamağa hazırım. Bütün apteshaneleri temizleyeyim. Bana beş kuruş ver.» O, bu pazarlığa razı olur. Razı olmazsa, ben Valde Kıraathanesi'ndeyim. Gel. Beni gör. Sana bugün ekmek parasını getirecek başka bir iş bulurum.» dedim. Reddedemedi. Açlığı yüzünden belliydi. Gözlerinin altı simsiyahtı. Dudakları bembeyazdı. Baygın baygın bakıyordu. Yarım saat kadar Valde Kıraathanesi'nde bekledim. Gelmedi. Ona altı gün sonra rasgeldim. Hemen elime sarıldı. Öptü «Eğer bana o gün ekmek parası verseydin, ben fabrikaya gitmeyecektim. Bana ağır bir iş gördürdün, amma çalışmayı öğrettin. Çok minnettarım!» dedi. Çabucacık ilerlediğini, ustabaşı olduğunu, günde yarım lira aldığını söyledi. Zaten müstaitti. Yalnız azminin uyanması için «Hanya'yı» Konya'yı anlaması icap ediyordu, ben ona anlattım. Her rasgelişimde onu daha değişmiş, daha akıllanmış, daha kanlanmış, daha semizlenmiş gördüm. Sonra sâyini karşılık koyarak bir zengine ortak oldu. «Fanila, çorap» fabrikası açtı. Sonra muhtelif dairelere müteahhit oldu. Faaliyetleriyle doğruluğuyle, namusuyle kendini tanıttı. Zenginleştikten sonra kibirlenmedi de... Şimdi beni nerede görse koşar, «velinimetim» der. Sermayesinin esası olan azmi benden aldığını hiç unutmaz... Yavaş yavaş yaklaştığımız Hürriyet Tepesi'nin yapraksız ağaçları, uzak kıtlık kâbuslarını hatırlatan çelimsiz, siyah, gamlı iskelet gölgeleri gibi görünüyordu. Logaritmacının azme, iradeye, saye, hesaba dair söylediği hendesî hikmetleri dinlerken, artık göğsümün, görünmez kesme kaya yığınları altında ezildiğini duyuyordum. Rüşdiye tahsili bile görmemiş yalınayak, başıkabak, bir uşak yamağının ip ameleliğinden ustabaşılığa, ustabaşlıktan fabrikatörlüğe, fabrikatörlükten müteahhitliğe sıçradığını, müteahhitlikten otomobille milyonerliğe doğru yürüdüğünü görmek -bilmem niçin- bana acı geliyordu. Kıskanıyor muydum? Evet, kıskanıyor muydum? Amma niçin? Amerika'nın en meşhur, en büyük iktisat kralları da on parasız işe başlamamışlar mıydı? Muhakemem, mantığım hissiyatımı düzeltemiyordu. Uzandığı ciğerin karşısında «pis!» diye yalanan sıska bir kedi kadar zavallıydım. Kendimi tutamadım. Sanki bu zenginliğe, bu saye hiç ehemmiyet vermiyormuşum gibi, istihkarla yüzümü ekşittim. Başımı salladım. - Yeni zengin işte... Dedim. Logaritmacı durdu. Derin siyah gözlerini açtı: - Ne o? Beğenemiyor musun? diye güldü, kuruntuyu bırak. Zenginlik bu! Şarap değil yavrum! Eskisi de bir, yenisi de bir!

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/oku/velinimet/

Vatan

Ziya Gökalp

Bir ülke ki camiinde Türkçe ezan okunur,
Köylü anlar mânasını namazdaki duanın...
Bir ülke ki mektebinde Türkçe Kuran okunur
Küçük büyük herkes bilir buyruğunu Huda'nın...
Ey Türkoğlu, işte senin orasıdır vatanın!

Bir ülke ki toprağında başka ilin gözü yok,
Her ferdinde mefkûre bir, lisan, adet, din birdir...
Mebusânı temiz, orda Boşo'ların sözü yok,
Hududunda evlâtları seve seve can verir,
Ey Türkoğlu, işte senin orasıdır vatanın!

Bir ülke ki çarşısında dönen bütün sermâye
San'atına yol gösteren ilimle fen Türkündür
Hirfetleri birbirini dâim eder himâye
Tersâneler, fabrikalar, vapur, tren Türkündür
Ey Türkoğlu işte senin orasıdır vatanın!

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/vatan/

Ey Genç Çiftçi

Mehmet Emin Yurdakul

Sabanının demirini yaratan
İstemiş ki, yeryüzünde eşsiz olan şu vatan.
Şu çiftçilik memleketi şenlene;
Onun için kuvvet vermiş senin dahi pençene.
Bak! Ne güzel, ne bulunmaz ovalar...
Toprakları altın olan bu yerdir.
Bu yerdir ki, her yanından su çağlar;
Bu yerdir ki, bir kileye yüz verir!...

Haydi yürü, sen herkesten geç kaldın;
Çarığı çek, öküzleri sür yola.
Baş ucunda altın topu evlâdın
Bak, nereyi gösteriyor parmakla!...

Biz Türklere: «Çiftçi millet» diyorlar.
Evet, Oğuz Han gününden elimizde saban var:
Bizim için en aziz şey topraktır.
En iyi hal alında ter, elde nasır olmaktır.

O şendeki aslan gövde üstünde,
Demir gibi sağlam olan o kollar
Kerpiç gibi bir tarlayı dört günde,
Değirmenin unu gibi ufalar!..

Kalk, oturma, artık yeter dinlenme;
Gün aşıyor, şimdi akşam olacak.
Çiftini sür, bugün biraz emek çek;
Boş ambarlar yarın buğday dolacak!..

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/ey-genc-ciftci/

Çiftçilik

Mehmet Emin Yurdakul

— Altın, altın...
— Hayır kardeş, sen bu fikri değiştir;
Altın devri çoktan geçti, şimdi demir devridir.
Divanedir o tembel ki, demirlere hor bakar;
Ondan sonra gece, gündüz altın diye sayıklar.

Şu gördüğün hakir şeyler: Tohum, öküz, bel, orak...
Senin asıl unmaklığın bunlar ile olacak.
Bunlar saçmış, bunlar saçar, her ocağa bereket;
Sen bunları şu dünyada her şeyden çok takdis et.

Eğer biri elindeki sabanını isterse:
«Ağırınca işte altın! Onu bırak, at!...» derse...
Buna asla tamah etme, el uzatma sakın sen.

Çiftçi olmak büyük şeydir, ekin yurdu şenletir;
Saban aziz bir alettir, alın teri bir zevktir;
Sen bu zevki bulamazsın, başka yolda gidişten!...

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/ciftcilik/

Demir

Mehmet Emin Yurdakul

Sanatkâran Cemiyetine

Şu karanlık, dar mağara mezar gibi bir yerdir;
İçersinde ne güneş var, ne de sağlam hava var;
Üzerinden sızan sular, sarkan keskin kayalar
Kapısından bakanların tüylerini ürpertir.

Burda nasıl çalışıyor, şu sıtmalı amele?
Zavallıda vücut zayıf, beniz kansız, sırt kambur.
Ayak çıplak, o sırsıklam olmuş olan üst çamur...
Acep nedir çıkardığı bunun, bunca emekle?...

— Ey hemşeri, çıkardığın o kara taş ne?
— Demir!...
Alkış sana, ey herkesin hor gördüğü amele!
Medeniyet yapısını sen kurdurdun bu nesle.

Demir, evet bu madendir: Sanatların hayatı;
Bunun ile bütün dünya çöl halinde kalmadı;
Bunun ile bugün insan bahtiyardır, serbesttir!...

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/demir/

Demirci

Mehmet Emin Yurdakul

Ben bir küçük çocukken bir zavallı sefildim,
Ömrün ağır yumruğu beni dahi inletti.
Kopardığım feryadı yine bana dinletti;
Çok vakitler hiç kimse sormadı ki: Ben kimim?...

Lâkin bir gün dedim ki: «Benim gibi en sağlam,
En kuvvetli kollara sahip olan bir adam
Kendi gibi bir kuldan
Bir merhamet umarak ekmeğini dilenmez.

Yeryüzünde kendine av bulacak bir aslan.
Başkasına güvenmez.
Her bahtiyar alında bir kavganın teri var;
Eğer kişi isterse talihini kucaklar!...»

Gençliğimin en tatlı, en ateşli yaşında,
Şu örsümün önünde, ocağımın başında
Çekicimle çalışmak sanatını buldum ben;
Memleketin namuslu demircisi oldum ben.

Demircilik!... Evet bu, sıkıntılı bir iştir;
Bunun için göğüste kalbim gibi kalp gerek...
Öyle erkek bir kalp ki, Allah ona ürkmemek,
Zahmet çekmek, katlanmak kuvvetini vermiştir!.

Ancak, benim zahmetim karşılıksız değildir;
Örs üstünde dövdüğüm bir biçimsiz, sert demir
Çekicimin altından
Alet olup çıkınca, bana bir zevk aldırtır;
Benim terli alnımı asaletli bir insan
Vakarıyle kaldırtır.
Bu saatta duyduğum yorgunluklar hep gider;
Bir ses bana içimden: «Çalış, çalış, çalış!» der.

Yan ocağım, bir güneş aleviyle yan, parla;
Gözlerimi bir mihrap nuru gibi yaldızla.
Yan ocağım, altından kıvılcım saç, can göster;
Bir ananın mübarek bağrı gibi sesler ver.

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/demirci/

Zanaat

Mehmet Emin Yurdakul

Büyük asır, ahaliyi bahtsız eden meseleyi halletti;
İsli, viran çatıların önlerinde dolaşmaya başladı;
Unutulan milyonları yeni yeni hünerlerle aşladı;
Nasır bağlı ellerin de asaleti olduğunu öğretti.

İşte şimdi bizim dahi elimizde alet görmek istiyor
Ve herkese: «Sen şeninsin, firavunlar zamanında değilsin!
Ne istersen, o olacak; ister misin talih sana eğilsin?
Öyle ise yanıma gel, al, şu işçi gömleğini giy...» diyor.

Madameki biz de bugün şu Avrupa toprağının oğluyuz,
Medeniyet hayatına bizim dahi kucağımız 'açılmış;
En küçük bir köyümüze binler ile ihtiyaçlar saçılmış.

Artık bize eski Asya âleminin geçinişi tat vermez,
Hür ve mesut olmak için bozkırların çobanlığı elvermez;
Bu saatta değişmeğe, iş erleri olmaklığa borçluyuz.

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/zanaat/

Çömlekçi

Mehmet Emin Yurdakul

Sanayi Mektebi talebesine

Köyde idik, bir sabah, hava almak istedim;
Çocuğuma: «Seni de götüreyim, gel!» dedim.
Baba oğul kırlarda, bayırlarda dolaştık;
Elmas gibi parlayan bir pınara yaklaştık.
Söğütlerin o zümrüt gölgesinde oturduk.
Bu sırada, arkadan bir ses duyduk: Bir çocuk.
Sol elinde bir bakraç, sağ elinde bir testi;
Su başında bunları doldurmaya getirdi.
Ben, testiyi gösterip şöyle dedim:
— Oğlum, bak!
Bilir misin, hamuru bunun nedir? Şu toprak!...
Toprak diyip hor bakma; o bir aziz sinedir,
Çocukları üstüne titreyen bir ninedir,
Ondan bir şey isteyen hiç bir vakit boş kalmaz,
Yoksulluğun karanlık zindanında bunalmaz.
Şu kadar ki o, terli alınları alkışlar.
Nasır bağlı ellere zenginlikler bağışlar.
Her gördüğün şen yuva, mesut insan onundur;
Bu dünyada çalışmak herkes için kanundur.

Çömlekçi de başını bu kanuna eğerek
İçersinden demiş ki: «Bana dahi iş gerek;
Bir insanın elinden bir şey yapmak gelirken
Zengin yerin üstünde yoksul kalmak. Bu, neden?
Eğer kişi sefilse, bu kendinin suçudur;
O isterse saadet sarayında oturur.
Çömlekçilik, hayır ben, hiç bir işten utanmam;
Canım tende oldukça çalışmaktan usanmam.
Benim kirli önlüğüm bana büyük şan verir.
Bir zanaat adamı olduğumu gösterir.
Yüzde isler, çamurlar... Bunlar leke değildir;
Irz ve namus karası alnı yere eğiltir;
Yiyeceğim ekmeği terim ile kazanmak
Benim için mukaddes bir vazife olacak!...»

Bu erkekçe düşünce onu işe saldırtmış,
Çömlekçinin çamurlu teknesine daldırtmış.
Pek az vaktin içinde zanaatı öğrenmiş.
Yeni biçim testiler yapmaklığa özenmiş.
Bu uğurda yorulmuş; gece, gündüz didinmiş;

Lâkin sonra ün almış, birçok para edinmiş!
Bak evlâdım, zanaat, ne mübarek bir iştir;
Şu çiğnenen toprağa nasıl şeref vermiştir.
Bir ustanın elinde her şey değer buluyor;
Hakir çamur yığını halis altın oluyor!..

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/comlekci/

Örs Başında

Mehmet Emin Yurdakul

— Kalk gidelim!
— Hayır oğlum, şimdi benim iş vaktim;
Bak, ben daha ocaktaki demirleri dövmedim.
Mavimtırak alev saçan ocağımın önünde
Şu ak kızıl demirleri dövmek gerek bugün de.

Yalan değil, bu dünyada cennet gibi yerler var;
Lâkin ekmek kazananlar bundan bir tat duyarlar.
Yoksullara bir cehennem gibi gelir her bucak;
Onun için, benden sana öğüt olsun: Çalışmak!...

Evet yavrum, bu dünyada sefa sürmek istersen
Sen de örsün hakkını ver, kolda kuvvet var iken:
İşbaşında biri sana: «Kalk gidelim!» diyince,

Ona de ki: «Bırak beni, şimdi benim iş vaktim;
Ocağımdan başka yerde benim yoktur ümidim
Önce çekiç, alın teri; ondan sonra: Eğlence!...»

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/ors-basinda/

Bahtiyarlık

Mehmet Emin Yurdakul

Sefil mahluk, kaygun nedir? O yaşlar ne, gözünde?
Neden öyle benzin soluk, kan kalmamış yüzünde?
Bu dünyaya elbet sen de bunlar için doğmadın;
Başka türlü bir nasibi olmalıdır hayatın!..

— Bahtiyarlık!
— Evet budur, işte bunu ara bul;
O olanca kuvvetinle bunun için gez, yorul,
Toprakların altına gir, denizlerde çalkalan,
Durma, çalış, terle, tırman, dövüş, boğuş, yaralan!..

Kazancınla bir yuva yap, içersine gir, yaşa;
Orda bütün ruhun ile gülüp oyna, sev, okşa;
Bahtiyarlık türküleri söyle, her gün, her gece.
Senin bugün şu döktüğün göz yaşına gelince:
Bunları da acıklılar, zavallılar için saç!
Ve onlara bir kardeş ol, yardım eyle, kucak aç!..

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/bahtiyarlik/

Para

Mehmet Emin Yurdakul

Diyorlar ki: «Altın sarı bir yılandır, vicdanları ısırır.»
Güzel bir laf!.. Lâkin hayat kavgasıyçin bu silâhı isteriz;
Bu oldukça, her ejderha, hatta talih üzerine gideriz;
Öyle işler görürüz ki, zaman bize: «Alkış!» diye haykırır.

Yoksulluklar: memlekete tehlikedir, hamiyeti ağlatır;
Zira bu hal asil eli bir canavar pençesine döndürür;
Yapacağı yangınlarla mabetlerin çerağını söndürür
Ve o melun yarasını yabancılar bayrağıyle bağlatır.

Evet aziz vatandaşlar, bu hakikat sizce dahi bilinsin!
Artık buna kin bağlamak itikadı gönlünüzden silinsin;
Ta ki bize her yerden çok lâzım olan bu madenle mülk dolsun.

Şu kadar ki, elinizi uzatırken, yalnız şundan sakının:
Bu gözleri kamaştıran parlak şeyde kan bulaşık olmasın;
Bir hak gibi parıldasın, bir lekesiz alın gibi saf olsun!...

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/para/

Bize Diyorlar ki

Mehmet Emin Yurdakul

Evet tarih, bize büyük kahramanlık devirleri gösterir:
Türk milleti, cihangirler esir etmiş, kırallardan taç almış;
Şarka, garba hükmeylemiş, vahşî çöller içersine ün salmış;
Öyle cenkler kazanmış ki her birisi bir devlete şan verir.

Lâkin bize diyorlar ki: «Artık bugün kılıç devri geçmiştir,
Bu zamanın fütuhatı, çalışmağa boyun eğen erlerin;
En kuvvetli fikir ve iş, orduları yetiştiren yerlerin;
Altınların kıralları olanlara: Ne hakaret, ne demir!..

Sizler dahi kavga edin, fakat artık kan yerine ter saçın;
Zahmet çekin, fakat artık terakkiye götürecek yol açın;
Fetheyleyin, fakat artık medeniyet ganimeti getirin.

Süleyman'ın milletine bu asrın da cihangiri dedirtin.
İşte o gün her bir devlet, yine Türkün bayrağını selâmlar.
Ve bu bayrak, Viyana'nın önündeki şereflerle parıldar.»

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/bize-diyorlar-ki/

Bırak, Yapma

Mehmet Emin Yurdakul

— Ne olacak şu dövdüğün ucu sivri demirden?
— Bundan hançer yapacağım...
— Bırak, yapma onu sen!
Elvermez mi akreplerin, zakkumların zehiri?
Elvermez mi kaplanların, sırtlanların dişleri?
Elvermez mi ellerdeki bunca kanlı aletler
Ki her biri cana kıyar, yara açar, kan döker.

Bak, şu ıssız, viran kalan örümcekli ocağa;
Bak, şu boynu bükük duran benzi soluk çocuğa;
Bak, şu taze, öksürüklü, zavallı, dul geline;
Bak, şu zincir altlarında inleyerek ölene;
Bak, şu yaşlı kadıncığa!... Bunlar her gün ah ile:
«Lânet! Lanet!...» demedeler, onu yapan bir ele!...

O şeyler ki insanlığa ziyandır;
Sen onlardan ellerini sakındır.
Sen her vakit iyileri sev, acı;
Kötülere olma sakın, yardımcı!...

Elindeki o demirden orak yap;
Şunlardan da: Sapan, keser, nacak yap;
Kazma, kürek, her şey... dövsün çekicin;
Yalnız bunu, yalnız bunu dövmesin!...

Açıklaması ve kelime anlamları: https://pdfkitaphane.com/siir/birak-yapma/

Kaynaklar ve Telif Durumu

Bu derlemedeki eserlerin tamamı kamu malıdır (5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, md. 27: yazarın ölümünden sonra 70 yıl). Her eserin sayfasında açıklaması, kelime anlamları ve kaynak bilgisi bulunur. Derlemenin güncel hali: https://pdfkitaphane.com/yerli-mali-haftasi-tutum-ve-emek-siirleri/

1. **Ağustos Böceği ile Karınca** — Tevfik Fikret (1915 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Ağustos_Böceği_ile_Karınca&oldid=145255), CC BY-SA 4.0.
2. **Velinimet** — Ömer Seyfettin (1920 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Velinimet&oldid=159391), CC BY-SA 4.0.
3. **Vatan** — Ziya Gökalp (1924 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Vatan&oldid=141246), CC BY-SA 4.0.
4. **Ey Genç Çiftçi** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Ey_Genç_Çiftçi&oldid=165430), CC BY-SA 4.0.
5. **Çiftçilik** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Çiftçilik&oldid=165472), CC BY-SA 4.0.
6. **Demir** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Demir&oldid=165428), CC BY-SA 4.0.
7. **Demirci** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Demirci&oldid=165429), CC BY-SA 4.0.
8. **Zanaat** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Zanaat&oldid=165468), CC BY-SA 4.0.
9. **Çömlekçi** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Çömlekçi&oldid=165475), CC BY-SA 4.0.
10. **Örs Başında** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Örs_Başında&oldid=165477), CC BY-SA 4.0.
11. **Bahtiyarlık** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Bahtiyarlık&oldid=165413), CC BY-SA 4.0.
12. **Para** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Para_(Mehmet_Emin_Yurdakul)&oldid=165404), CC BY-SA 4.0.
13. **Bize Diyorlar ki** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Bize_Diyorlar_ki&oldid=165425), CC BY-SA 4.0.
14. **Bırak, Yapma** — Mehmet Emin Yurdakul (1944 yılında öldü): özgün metin kamu malıdır. Metin Vikikaynak aktarımından alınmıştır (https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Bırak,_Yapma&oldid=165424), CC BY-SA 4.0.

Bu PDF ücretsizdir; okulda, sınıfta ve törenlerde serbestçe yazdırılıp paylaşılabilir. Vikikaynak kaynaklı metinler CC BY-SA 4.0 lisansıyla paylaşılır.